

# Františkovo slovo

## č.26



**Papež na vigílii: Rodina je školou lidství, která nemá obdoby**

**Papež k citadele Hnutí fokoláre: Průměrnost není povolena**

**Papež: Rodina roste ve světle a síle Božího Slova**

**Papež František zahájil mimořádné zasedání biskupské synody o rodině**

**Synod o rodině: pro papeže je zásadní otázkou mládež, které se nechce do manželství**

**Apoštolští nunciové v Iráku a Sýrii o tamní situaci**

**Papež: Modlit se znamená upamatovat se na svoji minulost**

**Francouzi a Italové manifestují na podporu rodiny**

**Papež: Jsme na cestě ke smíření**

**Francouzi a Italové manifestují na podporu rodiny**

**Papež: Jsme na cestě ke smíření**

**Papež: Naše modlitba musí být trojiční**

**Ředitel Vatikánské televize o mediálním papeži**

**Papež: Být nad tím, co se děje v našem srdci**

**Nic není důležitějšího než přivést lidi k Bohu**

Výběr a výtah hlavních myšlenek z promluv papeže Františka a zpráv z Vatikánu. Plné znění naleznete na stránkách Radio Vaticana.

## Papež na vigílii: Rodina je školou lidství, která nemá obdoby

**Vatikán.** Biskupské synodě o rodině předcházela v sobotu večer modlitební vigílie, které z podnětu Italské biskupské konference předsedal papež František na Svatopetrském náměstí za účasti všech synodálních otců. Přišlo asi 50 tisíc lidí, většinou celých rodin, z celé Itálie. Bohoslužba slova obsahovala kromě čtení z Písma, chvíle ztišení a společné modlitby, také svědectví tří párů v rozdílných životních zkušenostech: snoubenců, manželů a rozvedených. Modlitba Přijď Duchu svatý a evangelium o zázraku v Káni Galilejské předcházela promluvě Petrova nástupce, který mimo jiné řekl:

*„Je příznačné, jak i v individualistické kultuře, která znetvořuje a vyprazdňuje vztahy, zůstává v každém, kdo se narodil z ženy, hluboká potřeba zásadní stability, otevřených dveří, někoho, s kým svázat a sdílet životní příběh, historii, k níž náleží. Životní společenství, které manželé přijali, jejich otevřenost daru života, vzájemná péče, setkání a generační paměť, výchovné doprovázení, předávání křesťanské víry dětem – tím vším je rodina nadále školou lidství nemající obdoby a neodmyslitelným přínosem ke spravedlivé a solidární společnosti (Evangelii gaudium, 66-68).*

*Čím jsou její kořeny hlubší, tím lze v životě vycházet a jít dál, bez bloudění a aniž bychom se někde na zemi cítili jako cizinci.*

*Tento horizont nám pomáhá chápat důležitost synodálního shromáždění, které bude zítra zahájeno. Již ono convenire in unum (sjednocení) kolem římského biskupa je událost milosti, v níž se projevuje biskupská kolegialita na cestě duchovního a pastoračního rozlišování. Abychom našli to, co dnes Pán žádá po své církvi, musíme dopřát sluchu tepu této doby a „cítit“ s dnešními lidmi natolik, abychom byli proniknuti jejich radostmi a nadějemi, jejich smutky a úzkostmi (Lumen gentium, 1). Tak budeme umět nabídnout dobrou zvěst o rodině věrohodně.“*

## Papež k citadele Hnutí fokoláre: Průměrnost není povolena

**Itálie.** Papež František dnes večer ve zvláštním videoposelství pozdravil členy Hnutí fokoláre, kteří žijí v komunitní vesničce Loppiano poblíž Florencie. Důvodem je půl století od vzniku této tak zvané stálé *mariapoli*. Členové katolického hnutí, které také nese název Dílo Mariino, se od padesátých let minulého století shromažďovali na letních setkáních, zvaných *mariapoli*, doslova město Mariino. Z podnětu zakladatelky hnutí, Chiary Lubichové, poté postupně vznikala stálá městečka, jejichž jediným zákonem má být vzájemná láska jako ústřední Ježíšovo přikázání (srov. *Jan 13,34*). Loppiano jako první z nich bylo založeno roku 1964 a dnes v něm žije zhruba 800 trvalých či dočasných obyvatel z celého světa.

*„Loppiano žije ve službě církvi a světu a je za ně třeba děkovat Pánu. Je to městečko, které živě a účinně dosvědčuje společenství mezi lidmi různých národů, kultur a povolání. Toto společenství zejména každodenně dbá na to, aby si uchovalo vzájemnou a trvalou lásku.“*

Zahájil papež František a ocenil, že si obyvatelé Loppiana zvolili k zahájení vzpomínkového roku právě památku sv. Františka, který byl tvůrcem pokoje a bratrství. Je to skutečně šťastná souhra náhod, poznamenal papež.

*„Pokračujte s novým elánem na této cestě. Přeji vám, abyste dokázali být věrní prorockému záměru této citadely, která před padesáti lety vykvetla z charismatu jednoty, a stále lépe jej ztělesňovali. Naplňte tento plán v hlubokém souznění s poselstvím Druhého vatikánského koncilu, který se tehdy konal, tedy ve vzájemné lásce všem lidem dosvědčovat světlo a moudrost evangelia. Loppiano je tudíž školou života s jediným učitelem – Ježíšem.“*

Základem moudrosti je upřímná touha po vzdělání a péče o vzdělání je také láskou, podotýká papež a dodává: Nikoliv náhodou tedy v Loppianu už několik let sídlí Institut Sophia, jehož zřizovatelem je Svatý stolec. Naléhavě totiž potřebujeme mladé muže a ženy, kteří by kromě odborné přípravy v různých oborech byli prosyceni moudrostí, která pramení z Boží lásky. Hleďte stále kupředu a miřte vysoko s důvěrou, odvahou a fantazií. Průměrnost není povolena, uzavírá papež František videoposelství do městečka Hnutí fokoláre.

## Papež: Rodina roste ve světle a síle Božího Slova

**Vatikán.** Několik desítek tisíc věřících se shromáždilo na Svatopetrském náměstí těsně před polednem, aby si zde vyslechli pravidelnou promluvu Petrova nástupce z okna nejvyššího patra apoštolského paláce. Papež František mimo jiné řekl:

*„Aby rodina mohla prospívat dobře, s důvěrou a nadějí, je zapotřebí, aby byla živena Božím Slovem. Šťastnou shodou okolností proto právě na dnešek připravili naši bratři paulíni velkou distribuci Biblí tady na Svatopetrském náměstí a na mnoha dalších místech. Poděkujme našim bratřím paulínům! Činí tak u příležitosti stého výročí založení své kongregace bl. Giacomo Alberionem, velkým apoštolem hromadné komunikace. Proto dnes na zahájení synodu o rodině můžeme s pomocí paulínů říci: Bible v každé rodině! Někdo může říci: „Otče, my už máme doma dvě nebo tři.“ – Kam jste je tedy dali? Bible není k tomu, aby se uložila do skříně, ale aby byla po ruce, a často se z ní četlo, každý den, ať už individuálně nebo společně, manžel s manželkou, rodiče s dětmi, třeba večer, zvláště v neděli. Takto rodina roste a putuje ve světle a v síle Božího Slova!“*

## Papež František zahájil mimořádné zasedání biskupské synody o rodině

**Vatikán.** Mimořádné zasedání biskupské synody o rodině konané v nové synodní aule Pavla VI. zahájil papež František krátkou promluvou, v níž mimo jiné jejím účastníkům řekl:

*„Jste nositeli hlasu místních církví shromážděných na úrovni územních církví prostřednictvím biskupských konferencí. Všeobecná církev a místní církve jsou božského ustanovení; územní či provinční církve jsou lidského ustanovení. Tento hlas přinášíte do synodality. Máte velkou zodpovědnost v podání reality a problematiky církví, abyste jim pomohli jít cestou evangelia rodiny. Základní všeobecnou podmínkou je mluvit jasně. Nikdo ať neříká: „To nelze říci, budou si o mně myslet to či ono...“ Všechno je třeba říci s odhodláním (parrésia). Po poslední konzistoři (letos v únoru), na které se mluvilo o rodině, mi jeden kardinál napsal: škoda, že někteří kardinálové nemají odvahu říci některé věci kvůli papeži, protože si patrně myslí, že papež je jiného názoru. Takto to nejde, toto není synodalita, protože je třeba říci všechno, o čem v Pánu cítíme potřebu mluvit: bez lidských ohledů, nebojácně. A zároveň je třeba pokorně naslouchat a s otevřeným srdcem přijímat, co říkají bratři. Těmito dvěma postoji se uskutečňuje synodalita. Prosím vás proto, abyste tyto postoje bratrství v Pánu zachovávali, totiž mluvit odhodlaně a naslouchat pokorně. A číňte tak s maximálním klidem a pokojem, protože synoda se koná vždycky cum Petro et sub Petro a přítomnost papeže je pro všechny zárukou a záštitou víry. Drazí bratři, všichni spolupracujme na tom, aby se tato dynamika synodality jasně projevila.“*

Řekl papež František na úvod dlouho očekávaného mimořádného zasedání biskupské synody na téma *Pastorační výzvy rodiny v kontextu evangelizace*. Toto mimořádné zasedání, jak známo, je první dvoutýdenní etapou synody, na níž bude diskutována celá problematika a po níž se bude příští rok konat další, totiž řádné zasedání biskupské synody, na kterém budou přijaty konkrétní pastorační závěry. Po Svatém otci dnes vystoupil generální referent synody, kardinál Peter Erdö, jehož promluva bude po celý týden sloužit jako podklad k jednání synodálních otců.

## Synod o rodině: pro papeže je zásadní otázkou mládež, které se nechce do manželství

**Vatikán/Argentina.** Papež František v souvislosti se synodou o rodině hledí zejména na mladé lidi, konkrétně na jejich volné soužití. Prohlásil to v rozhovoru, který v neděli publikoval argentinský deník *La Nación*. „Rodina je pro církev a společnost velice cenným a důležitým prvkem“, říká papež a s ohledem na synodu podotýká: „Klade se obrovský důraz na otázku rozvedených, což je aspekt, o kterém se jistě bude diskutovat. Pro mne jsou ale stejně tak zásadním problémem nové návyky mladých lidí. Mladí lidé v naší době neuzavírají manželství a dávají přednost neformálním svazkům. Co

tu má dělat církev? Vypudit je ze svého srdce? Anebo se k nim přiblížit, pochopit je a snažit se jim přinést Boží slovo?" dotazuje se papež a prohlašuje: „Osobně zastávám posledně jmenovanou pozici“.

V rozhovoru pro argentinský list František také odpovídá na otázku o knize, kterou vydala pětice kardinálů na protest proti návrhu kardinála Kaspera, který doporučoval, aby rozvedení katolíci žijící v druhém manželství měli přístup ke svátostem. „Nedělá mi to starosti. Každý může něčím přispět“, míní papež pro nedělní vydání deníku *La Nación*.

6.10.2014

## Apoštolští nunciové v Iráku a Sýrii o tamní situaci



**Vatikán.** Apoštolští nunciové ze zemí Blízkého východu se rozjíždějí z Vatikánu po ukončení vrcholné schůzky, která mapovala situaci v jejich působitích. Postavení křesťanské menšiny v Iráku pro naše mikrofony přibližuje arcibiskup **Giorgio Lingua**, apoštolský nuncius v Iráku a Jordánsku.

*„Situace je velmi znepokojivá, a to zejména z psychologického hlediska pro křesťany z Mosulu a Ninivské planiny, kteří dostali na vybranou mezi konverzí nebo vystěhováním. Mluvíme tu o zhruba 120 tisících křesťanech, kteří se nemohou vrátit domů a s postupem času roste jejich frustrace. V Bagdádu se žije jako dříve s*

*mnoha problémy a atentáty, ale stav se tu nezhoršil. Ze severu do hlavního města přišlo asi 350 rodin, protože tu měli příbuzné. Bylo by třeba zlepšit jejich životní podmínky a najít pro ně práci, jinak je jasné, že brzy emigrují. Co se týče zásahu mezinárodního společenství, je podle mne nutné si uvědomit, že kořeny problémů nelze vyřešit silou. Bomby mohou zastavit agresi, ale nikoliv ideje. Myslím si, že ideje či ideologii, která stojí v pozadí, je možné zastavit pouze vzděláním. Považuji proto za důležité, aby muslimští náboženští vůdci odsoudili současné dění a distancovali se od něho, ale zejména aby ve školách a mešitách lidí vychovávali k větší toleranci.“*

Vícekrát zaznělo, že násilí mohou pomoci zastavit mezinárodní mírové síly.

*„V tuto chvíli křesťané právě toto požadují. I když už jejich vesnice byly osvobozeny, nechtějí se tam vrátit, dokud je nebudou chránit mezinárodní mírové síly. Viděli totiž, jak snadno džihádisté postupovali, a obávají se tudíž, že se rovněž tak rychle mohou vrátit. Při nasazení mezinárodních jednotek by se křesťané alespoň na zimu mohli vrátit domů.“*

Extrémismus se rodí tam, kde nachází živnou půdu, podotýká apoštolský nuncius v Damašku, arcibiskup **Mario Zenari**. A tou je bezpochyby syrský konflikt, který trvá déle než tři a půl roku a který vyžaduje naléhavé politické řešení.

*„Zatímco v Iráku možná určité řešení probleskuje, syrské skoncování s extremismem je zcela nejisté. A obyvatelstvo je zatím vystaveno pekelnému utrpení. Dosud je však možné pracovat. Mezinárodní společenství musí vyvinout větší úsilí, je nutné vyjít z tohoto nesmírného utrpení civilistů, vyřešit u kořene problém terorismu a extremismu, podpořit inkluzivní demokracii a pluralismus v úctě k lidským právům a základním svobodám. Toto je základní pole, na kterém je nutno hledat řešení. Sýrie zažívá krutost a barbarství nejenom v poslední době z rukou takzvaného Islámského státu, ale obdobné hrůzy se tam dějí už více než tři roky.“*

Jakou budoucnost mají v Sýrii křesťanské a jiné menšiny?



*„S ohledem na Sýrii stále opakuji, že utrpení obyvatelstva jde napříč náboženským spektrem, nedělá rozdíly. Ve chvíli, kdy začíná synoda o rodině, myslím na tamější rodiny. Poznal jsem hodně rodin, které přišly o otce, matku, nebo děti, zabitě či zmrzačené granáty. Nikdy nezapomenu na devítiletou dívku, kterou jsem o velikonocích navštívil v jedné damašské nemocnici. Právě jí amputovali obě nohy a ona si začínala uvědomovat, co se stalo. U jejího lůžka stáli rodiče v hluboké, ale tiché bolesti. To je pouze jedna z mnoha tragédií. Myslím, že utrpení těchto lidí budou na synodě tlumočit patriarchové blízkovýchodních církví. A věřím, že církev ožíví svou solidaritu s těmito tak těžce zkoušenými rodinami.“*

Doufá arcibiskup Zenari, apoštolský nuncius v Sýrii.

7.10.2014

### **Papež: Modlit se znamená upamatovat se na svoji minulost**

**Vatikán.** Když se modlíme, nezapomínejme na svoji minulost – radil dnes papež František v kázání při ranní mši v kapli Domu sv. Marty. Papež zdůraznil, že Pán je na naší životní cestě stále po našem boku a proto se věřící nemá nechat odradit od modlitby množstvím záležitostí, které na něho doléhají.

Pán „vyvolil svůj lid a provázel jej na cestě pouští po celý život,“ začal papež František komentářem prvního liturgického čtení (*Gal 1,13-24*), ve kterém sv. Pavel vzpomíná na svoji minulost, včetně hříchů. „Jak jednal Bůh se svým lidem – řekl papež – tak jednal a jedná s každým z nás. Byli jsme vyvoleni, protože jsme křesťany, nejsme těmi, kdo o Ježíši Kristu neslyšeli. A to je milost – zdůraznil František – milost lásky. A sv. Pavel vzpomíná na tuto realitu v její konkrétnosti. Vyznává: »pronásledoval jsem Boží církev, že to přesahovalo všechny meze« a neříká: »Jsem dobrý, jsem synem toho a toho, jsem urozený«. Nikoli, Pavel říká: »Byl jsem pronásledovatel, byl jsem špatný!«. Takto se Pavel – konstatoval papež – *upamatoval* na svoji cestu a začíná se upamatovávat od začátku“:

*„Tento návyk upamatovat se na svůj život, není mezi námi příliš rozšířen. Zapomínáme, žijeme okamžikem a minulost si pak nepřipomínáme. A každý z nás má nějakou minulost: dějiny milosti, dějiny hříchu, dějiny cesty a spoustu dalšího... A modlit se spolu se svojí minulostí je užitečné. Pavel tak činí vyprávěním části svých dějin, ale hlavně říká: »On mne vyvolil. On mne povolal! On mne spasil! On mne celou cestu provázel...«“.*

„Upamatovat se na svůj život – pokračoval papež – znamená oslavovat Boha. Upamatovat se na svoje hříchy, z nichž nás Pán vykoupil, znamená vzdávat Bohu slávu. Proto Pavel říká, že se chlubí jenom dvěma věcmi: svými hříchy a milostí ukřižovaného Boha, Jeho milostí. Upamatoval se na svoje hříchy a chlubil se: »Byl jsem hříšník, ale ukřižovaný Kristus mne spasil«. Chlubil se Kristem. Takto se upamatoval Pavel a nás vybízí samotný Ježíš, abychom dělali totéž:“

*„Když Ježíš říká Martě: »Děláš si starosti a znepokojuješ se pro mnoho věcí, ale jen jedno je třeba. Marie se vybrala nejlepší úděl« (Lk 10,41-42) Co to znamená? Naslouchat Pánu a upamatovat se. Nelze se každý den modlit, jako kdybychom neměli dějiny. Každý z nás má svoji minulost. A s těmito dějinami v srdci přistupujeme k modlitbě, jako Marie. Častokrát se však jako Marta necháváme odradit pracemi, denním shonem, konáním toho, co jsme povinni konat, a zapomínáme na tyto dějiny.“*

„Náš vztah s Bohem - řekl dále papež – nezačíná dnem křtu. Tím je zapečetěn. Začíná, když na nás z věčnosti Bůh shlédl a vyvolil nás. Začíná v Božím srdci.“

*„Upamatovat se na svoje vyvolení, kterým na nás shlédl Bůh. Připomenout si běh svojí smlouvy. Ctil jsem ji? Nebo ne? Jistěže ne, jsme hříšníci a pamatujeme, připomínáme si příslib, který Bůh dává a nikdy neklame a který je naší nadějí. To je pravá modlitba.“*

Papež pak uzavřel homilii výzvou k modlitbě slovy 139. Žalmu: „Hospodine, ty mě zkoumáš a znáš, ty víš, když sedám i když vstávám. Poznáváš mé myšlenky již zdálky; ať jdu nebo ležím, ty to určuješ, všímáš si mých cest“ (139,1b-3). Toto – dodal papež František – je modlitba upamatování se před Bohem na svoje dějiny. Protože naše dějiny jsou dějinami Jeho lásky k nám.“

## Francouzi a Italové manifestují na podporu rodiny

**Paříž/Řím.** Půl milionu lidí minulou neděli prošlo francouzským hlavním městem a nejméně třicet tisíc manifestantů defilovalo v Bordeaux na protest proti pronájmu dělohy, umělému oplodnění bez otce a šíření genderové ideologie ve školách. Pokojný průvod organizovala asociace *Manif pour tous*. Jak referuje francouzský korespondent italského listu *Avvenire*, v průvodu byly jako obvykle přítomny všechny generace, lidé různých politických názorů, geografického původu a náboženských vyznání. Mnohé rodiny se do manifestace zapojily vůbec poprvé. Událost jako vždy doprovázel výrazný početní nepoměr v oficiálním zpravodajství a informacích organizátorů. Zatímco pořadatelé podle svých empirických metod v Paříži udávají 500 tisíc účastníků, pořádkové síly hovoří o 70 tisících.

Osmnáct měsíců po uzákonění svazků mezi osobami stejného pohlaví a možnosti adopce pro homosexuální páry se Francie ubírá směrem k legalizaci asistované reprodukce pro lesbické páry, čímž ochuzuje děti o otce. Legalizací tzv. náhradního mateřství pro gayovské páry je zase obírá o matku. Manifestanti na tento vývoj reagovali mnoha slogany typu: „Žena není stroj na výrobu dětí“, nebo „Lidská bytost není zboží“. Zároveň od francouzské vlády požadují, aby uvolnila daňové zatížení rodin.

V Itálii se v neděli večer souběžně na stovce hlavních náměstí šachovnicovitě a s knihou v ruce rozestavěly tzv. stojící hlídky (*sentinelle in piedi*). Také tato forma tichého protestu podporuje rodinu a upozorňuje na omezování svobody slova, avšak tentokrát se stala terčem násilných výpadů opozičních skupin. Podle organizátorů nad svědomím italských senátorů, kteří projednávají zákon o homofobii, bdělo zhruba deset tisíc manifestantů. Redaktor Vatikánského rozhlasu mluvil s jedním z nich a z bezpečnostních důvodů zachoval jeho anonymitu.

*„Upřesňuji, že hlídky jsou nekonfesní; máme mezi sebou muslimy a ateisty, nejsme tedy katolická asociace. Je to spontánní hnutí lidí, kteří apoliticky manifestují za svobodu projevu. Náš pokojný protest s knihou v ruce chce ukázat, že bdíme nad tím, co se děje na sociální a politické úrovni. V neděli jsme se ale stali terčem výpadů. V Roverettu po nás skupina domnělých anarchistů začala házet vajíčka a vodní bomby. Dva lidé, z toho jeden kněz, skončili v nemocnici. Jeden zraněný měl přeražený nos, kdežto katolický kněz se bude dva dny léčit.“*

Váš tichý protest je namířen zejména proti návrhu zákona o homofobii.

*„Ano, tvrdíme, že návrh zákona o homofobii, který nyní projednává italský senát, nás chce obrát o svobodu vyjadřování. Kupříkladu chce lidem zakázat vyslovit, že manželství je pouze a výlučně svazkem jedné ženy s jedním mužem, nebo že děti mají právo na otce a na matku...Je to něco tak banálního! Chesterton by řekl, že tasíme meče, abychom dokázali, že v létě je listí zelené. Dnes však žijeme v takovém sociálním kontextu, který nás volá k potvrzení zcela základních věcí. Žijeme ovšem v silně znepokojivé atmosféře. Už jen díky naší tiché a nenásilné přítomnosti jsme si vysloužili urážky. Znamená to, že roste agresivita a že svoboda projevu je v Itálii ohrožena mnohem více, než si myslíme.“*

Soudí účastník nedělní italské manifestace na podporu přirozené rodiny.

8.10.2014

## Papež: Jsme na cestě ke smíření

**Vatikan.** Svatopetrské náměstí zaplnilo padesát tisíc lidí, aby se účastnili generální audie Svatého otce. Petrův nástupce pokračoval v cyklu katechezí o církvi a zamýšlel se nad tím, jaký postoj by k sobě měli mít křesťané v případě vzájemného rozdělení. Papež mimo jiné řekl:

*„Církev je na své pouti dějinami pokoušena zlým, který se snaží ji rozdělit, a bohužel byla poznamenána vážnými a bolestnými odloučeními. Tato rozdělení se v některých případech protáhla na dlouhou dobu, až do dneška, takže dnes už je obtížné rekonstruovat jejich motivace a především nalézt možná řešení. Nejruznější mohou být důvody, které vedly k rozkolům: od rozdílu ve věroučných a v mravních principech, přes odlišné teologické a pastorální koncepce, k politickým motivacím a konvencím, až ke střetům vyvolaným osobními antipatiemi a ambicemi... Jisté je, že ať tak či onak,*

stojí v pozadí těchto zranění vždycky pýcha a egoismus, které jsou příčinou každé neshody, činí nás netolerantními, neschopnými naslouchat a přijmout toho, kdo má jinou vizi nebo jiný postoj než my.“

9.10.2014

## **Papež: Naše modlitba musí být trojiční**

**Vatikán.** V modlitbě prosíme o mnohé, ale největším darem, který nám Bůh může dát, je Duch svatý – kázal papež František při ranní eucharistii v kapli Domu sv. Marty v souvislosti s dnešním evangeliem (Lk 11,5-13), které podává podobenství o neodbytném člověku, který přišel ke svému příteli s prosbou.

Bůh je „nezměrně milosrdný – začal papež svoji homilii s odkazem na vstupní modlitbu, v níž se žádá o odpuštění a také o to, „oč se ani neodvažujeme prosit.“

*„To mne přivedlo k myšlence, že Božímu milosrdenství je vlastní nejen odpouštět, jak všichni víme, ale být štědrým a dávat více a více... Prosili jsme »daruj nám i to, oč se ani neodvažujeme prosit«. My snad v modlitbě prosíme o toto a tamto, ale On nám dá vždycky více! Vždycky více!“*

V evangeliu – zdůraznil papež František – jsou „tři klíčová slova: přítel, Otec a dar. Ježíš ukazuje učedníkům, co je to modlitba. Je jako člověk, který jde o půlnoci za přítelem s prosbou. V životě – podotkl dále – jsou skvělí přátelé, kteří dají opravdu všechno. Jiní jsou více či méně dobří, ale Bible nám říká, že jsou »jeden, dva či tři... ne více«. Ostatní jsou také přátelé, ale ne jako tito. A třebaže jsme neodbytní a dotěrní, přátelský svazek způsobí, že dostaneme, oč žádáme.

Ježíš činí další krok a mluví o otci: »Je mezi vámi takový otec, že když ho syn poprosí o rybu, on mu dá místo ryby hada? Anebo když ho poprosí o vejce, on mu dá štíra?.. Jestliže tedy vy, třebaže jste zlí, umíte dávat svým dětem dobré dary, čím spíše nebeský Otec«! A proto – pokračoval papež – „nejenom přítel, který nás provází na cestě životem, nám pomáhá a dává, oč jej prosíme, ale také nebeský Otec, který nás velmi miluje a o kterém Ježíš řekl, že dává jíst i ptactvu. Ježíš chce vzbudit důvěru v modlitbu a říká: »Proste, a dostanete; hledejte, a naleznete; tlučte, a otevře se vám! Neboť každý, kdo prosí, dostává, a kdo hledá, nalézá, a kdo tluče, tomu se otevře«. Toto – konstatoval papež František – je modlitba: prosit, hledat jak a klepat na srdce Boží. A »Otec dá Ducha svatého těm, kdo ho prosí!«.

*„Toto je dar, to je to nejlepší od Boha. Bůh ti nikdy nedá nějaký dárek, věc, o kterou jen tak prosíš, aniž by ji dobře zabalil, aniž by dal něco navíc, co jej učiní krásnějším. A tím, co nám Pán, Otec dává navíc, je Duch: pravým darem Otce je to, oč se neodvažujeme prosit. Prosím o tuto či tamtu milost, tluču a žádám mnoho... a doufám jenom, že mi to dá. A On, který je Otcem, mi to dá a navíc daruje Ducha svatého.“*

„Modlitba – uzavřel papež – se adresuje příteli, který provází na cestě životem, a Otci. A koná se v Duchu svatém. Přítelem je Ježíš“:

*„On nás doprovází a učí modlitbě. A taková musí být naše modlitba: trojiční. Často lze na otázku: »Věříte?« slyšet odpověď »Ano, ano.« - »V co věříte?« - »V Boha!« - »A co je pro vás Bůh?« - »No Bůh přece, Bůh.« - Bůh však neexistuje – nepohoršete se! Bůh neexistuje takto! Existuje Otec, Syn a Duch svatý: jsou to osoby, nikoli nějaké ideje ve vzduchu... Neexistuje Bůh-sprej! Existují Osoby! Ježíš je druhem na cestě, který nám dá, oč prosíme; Otec, který se o nás stará a má nás rád; a Duch svatý, který je darem, je tím největším, co dává Otec a oč se ani neodvažujeme prosit.“*

## **Ředitel Vatikánské televize o mediálním papeži**

**Vatikán.** Kdykoliv se papež František objeví na televizní obrazovce, stojí za těmito záběry Vatikánské televizní centrum a zodpovědnost jeho ředitele, mons. Daria Edoarda Viganó. Dvaapadesátiletý kněz kromě filosofie a teologie vystudoval rovněž mediální komunikaci a kinematografii. Do vatikánské televize nastoupil krátce před abdikací Benedikta XVI. Pro italský týdeník *Oggi* (8.10.2014) vypráví o tom, jak se mediálně spolupracuje s novým papežem.

Na otázku, zda se papež František vůbec dívá na televizi, mons. Viganó odpovídá záporně. Nikoliv však proto, dodává, že by jí nepřikládal důležitost, nýbrž protože svůj čas investuje do mezilidských vztahů a hlavně do nejdůležitější úlohy, tedy hlásání evangelia. Neznamená to však, že by papeži Františkovi byly sdělovací prostředky lhostejné. Naopak, v Buenos Aires založil televizní stanici *Canal 21*, od které vatikánská televize přejímá Bergogliovy dřívější záběry. Papež je výborně informován o aktuálním dění a živě se zajímá také o nepatrné detaily, podotýká mons. Viganó.

Na druhé straně ovšem papež ani v nejmenším nedbá na své vlastní vystupování před kamerou. Vatikánské televizní centrum dokumentuje veškeré jeho aktivity, od veřejných vystoupení po modlitbu růžence ve Vatikánských zahradách. František si navykl na stálou přítomnost osmi televizních zaměstnanců, avšak odmítá jakýkoliv protagonismus. Není příliš nadšený z dokumentárních filmů, které o něm byly natočeny, a neviděl ani jeden z nich, poznamenává italský kněz a dodává: Kdo se na něj doma dívá v televizi, vidí velkého protagonistu našich dějin, ale jeho jediným úsilím je vést lidi k setkání s Bohem. I z tohoto důvodu nepodává svaté přijímání. Lidé se totiž nemají setkat s papežem, ale s Ježíšem.

Současný Petrův nástupce zároveň odmítl veškeré žádosti o filmové zachycení papežova denního programu. V minulosti se takové filmy natáčely, kupříkladu s Benediktem XVI. a Janem XXIII., vysvětluje mons. Viganó. A stejně tak si František nepřál, aby vatikánská televize natáčela podpisy encyklik a jiných papežských dokumentů, což dosud vždy dělala.

Mons. Viganó ještě přidává pár postřehů z každodenní papežovy blízkosti: Svatý otec umí naslouchat, má výjimečnou paměť, zajímá se o lidi, nemá rád lichotky a přetvářku. Jeden z televizních techniků jednou upadl, když se snažil naskočit na papamobil. Papež se pak stále zajímal o to, jak se mu vede. Dalšímu ze zaměstnanců se narodil syn a František se často na dítě ptá. Zkrátka, cení si normality, všechny zdraví a dokáže vždy poděkovat, prozrazuje italskému týdeníku ředitel vatikánské televize.

10.10.2014

## **Papež: Bdit nad tím, co se děje v našem srdci**

**Vatikán.** Aby do našeho srdce nevstoupilo zlo, užívá se stará, ale velmi dobrá praxe: zpytování svědomí – připomněl dnes papež František v ranním kázání v kapli Domu sv. Marty.

Dnešní evangelium (Lk 11,15-26) nám ukazuje, že ďábel na nás neustále doráží. Nikdy nepřestává člověka pokoušet: „Ďábel je trpělivý – řekl papež – nepřestane usilovat o to, co chce pro sebe, totiž naši duši.“

*„Po pokušeních na poušti, kde byl Ježíš pokoušen ďáblem, se v Lukášově verzi říká, že démon Ježíše opustil do určeného času. Během Jeho života se však neustále vracel. Když jej vystavovali zkoušce a strojili na Něho léčky, při umučení a na kříži: »Jsi-li Boží Syn, sestup, přijď k nám, abychom mohli uvěřit«. A všichni víme, že toto slovo se dotýká srdce: »Jsi toho schopen? Ukaž mi to! Ne, nedovedeš to.« Jako je ďábel u Ježíše až do konce, tak je také u nás.“*

„Naše srdce, ve kterém přebývá Duch svatý, je nutno střežit – zdůraznil dále papež – aby tam nevstoupili jiní duchové. Hlídat srdce jako se střeží dům, klíčem. A potom nad srdcem bdít jako hlídka. Kolikrát jen vstupují špatné myšlenky, zlé úmysly, žárlivost, závist a spousta jiného? Kdo však otevřel dveře? Kudy přišly? Pokud si nevšímám, jak vstupují do mého srdce, stane se moje srdce náměstím, kde chodí a přicházejí všichni, srdcem bez intimity, srdcem, kde Pán nemůže mluvit, ani být slyšen.“

*„Ježíš nám dnes říká něco jiného, co může vypadat trochu divně: »Kdo neshromažďuje se mnou rozptyluje« (Lk 11,23). Užívá slova sesbírat. Mít srdce usebrané, srdce, o kterém víme, co se v něm děje. A tady i tam lze užívat jednu církevní praxi, která je velmi stará, ale dobrá: zpytování svědomí. Kdo z nás večer, než skončí den, setrvá sám či sama a položí si otázku: co se dnes dělo v mém srdci? Co se stalo? Co prošlo mým srdcem? Pokud to neděláme, opravdu neumíme bdít dobře, ani střežit dobře.“*



„Zpytování svědomí je milost, protože střežit svoje srdce znamená střežit Ducha svatého, který v nás přebývá.“

„My víme – Ježíš to říká jasně – že ďáblové se stále vracejí. I na konci života. Příklad toho nám dává sám Ježíš. Střežit a bdít nad tím, aby démoni nevstupovali, k tomu je zapotřebí se usebrat, to znamená zůstat mlčky se sebou a před Bohem a na konci dne se ptát: co se dnes dělo v mém srdci? Vstoupil někdo, koho neznám? Je klíč na svém místě? To nám pomáhá bránit se před mnoha špatnostmi. I před těmi, kterých se můžeme sami dopustit, pokud vstoupí démoni, kteří jsou velice lstiví a nakonec nás podvedou všechny.“

## Promluvy

### Nic není důležitějšího než přivést lidi k Bohu

*Petrův nástupce ke 120 biskupům jmenovaným během roku*

Drazí bratři,

Jsem rád, že vás nyní potkávám osobně, protože jsem vás, popravdě řečeno, už trochu znal. Není to tak dávno, co mi vás představily Kongregace pro biskupy a Kongregace pro východní církve. Jste plodem vytrvalé práce a neúnavné modlitby církve, která při volbě svých pastýřů chce zpřítomnit celou jednu noc. Onu noc, kterou Pán strávil na hoře v přítomnosti svého Otce ještě předtím, než povolal ty, které u sebe chtěl mít a vyslat je do světa.

Děkuji proto v zastoupení pánů kardinálů Ouelleta a Sandriho všem, kteří přispěli k vaší biskupské volbě, připravili ji a také se věnovali organizaci tohoto setkání. Tyto dny pro vás byly jistě plodné. Vychutnali jste si radost z toho, že nejste biskupy odděleně, nýbrž společně, že cítíte spoluzodpovědnost za biskupskou službu a starostlivost o celou Boží církev.

Znám vaše životopisy a vkládám velké naděje do vašich možností. Nyní konečně mohu spojit znalosti, které o vás mám z dokumentů, s konkrétními tvářemi. Dosud mi o vás vyprávěli, ale nyní mohu osobně naslouchat srdci každého z vás, upřít na každého pohled a zahlédnout tak mnohé pastorační naděje, které do vás vkládá Kristus a Jeho církve. Je krásné vidět, jak se ve tvářích zrcadlí tajemství každého z vás, a číst to, co do nich vepsal Kristus. Je útěšné moci konstatovat, že Bůh neponechává svou Nevěstu bez pastýřů podle svého srdce.

Drazí bratři, naše setkání se koná na začátku vaší biskupské pouti. Již opadlo ohromení, vyvolané vaším zvolením. Už jste překonali počáteční strach, který vás přepadl, když Pán vyslovil vaše jméno. Také emoce, které jste prožívali při svěcení, se postupně ukládají do paměti, a tíže zodpovědnosti se pozvolna přizpůsobuje křehkosti vašich ramen. Olej Ducha vylitý na vaši hlavu dosud voní a zároveň stéká na tělo církvi, které vám Pán svěřil. Již jste zakusili, že evangelium otevřené nad vaší hlavou, se stalo domem, kde je možné bydlet společně s Božím Slovem. A prsten na vaší pravé ruce, který je občas příliš těsný a jindy zase sklouzává z prstu, má přesto sílu, aby váš život připoutal ke Kristu a jeho Nevěstě.

Setkávám se s vámi poprvé a prosím vás hlavně o to, abyste nikdy nepovažovali za samozřejmé tajemství, které vás zasáhlo, abyste nepřestávali žasnout nad Božím plánem, ani se neobávali vědomě putovat za přítomnosti Boha a jeho církve, která patří především Jemu. Kdesi v sobě musíme ukrývat a uchovávat tento přijatý dar, zabránit tomu, aby se opotřeboval a promarnil.

Dovolte mi nyní, abych k vám prostě promluvil o tématech, která mi leží na srdci. Cítím povinnost připomenout pastýřům církve nerozlučitelný svazek mezi stálou přítomností biskupa, přítomností Krista, který nikdy nechybí, ale také přítomností pastýře, který řídí v Kristově jménu. A to není nějaké zbožné doporučení. Když se pastýř ukrývá nebo je nedostupný, je ve hře pastorece a spása duší (*De reformatione*, Tridentský koncil IX). To řekl Tridentský koncil zcela opodstatněně.

V pastýřích, které Kristus dává církvi, On sám miluje svoji Nevěstu a daruje za ni svůj život (srov. *Ef* 5,25-27). Láska připodobňuje ty, kteří ji sdílejí, a proto vše, co je v církvi krásné, je od Krista, ale také

je pravda, že oslavené lidství Ženicha neopovrhlo našimi rysy. Říká se, že manželé během let intenzivního společenství života a věrnosti si postupně sdělují svoje fyziognomické rysy a jsou si nakonec podobní.

Vás pojí prsten věrnosti s církví, která vám byla svěřena nebo které jste byli povoláni sloužit. Láska ke Kristově Nevěště vám umožní, že jí postupně vtisknete svoje rysy, a zároveň obdržíte Její fyziognomii. K tomu je zapotřebí důvěrnosti, píle, stálosti a trpělivosti.

Biskupové, kteří se spokojí s povrchem, jsou k ničemu. Je zapotřebí jít do hloubky a vypátrat, jak ustavičně Duch inspiruje vaši Nevěstu. Nebudte prosím biskupy na dobu určitou, kteří potřebují stále měnit adresu jako léky, které ztrácejí schopnost uzdravovat, nebo jako pokrmy, které ztratili chuť, a jsou na vyhození, protože se k ničemu nehodí (srov. *Mt 5,13*). Je důležité nebránit ozdravující síle, která prýští z hloubi daru, který jste přijali. To vás brání před pokušením chodit bezcílně sem a tam, neboť tomu, „kdo neví, kam pluje, se nedostává příznivého větru“ (*Ignoranti quem portum petat nullus suus ventus est*, Seneka, list 71). A my jsme se naučili, kam jdeme. Vždycky jdeme za Ježíšem. Chceme poznat, „kde bydlí“, protože se nikdy nepřestane platit odpověď, kterou dal těm prvním: „Pojďte a uvidíte“ (*Jan 1,38-39*).

Abyste zcela bydleli ve svých církvích je nezbytné přebývat stále v Něm a neutíkat od Něho, přebývat v Jeho Slovu, v Jeho eucharistii, v „tom, co je jeho Otce“ (srov. *Lk 2,49*) a zejména v Jeho kříži. Nezastavovat se letmo, ale přebývat dlouho! Stejně nepřetržitě jako plane světlo svatostánku ve vašich majestátních katedrálách či skromných kaplích, ať se vaše Stádce nepřestává ve vašem pohledu setkávat s plamenem Zmrtvýchvstalého. Proto žádní vyhaslí či pesimističtí biskupové, kteří si zakládají jenom na sobě, kapitulovali před temnotou tohoto světa anebo rezignovali na zdánlivou porážku dobra a nyní marně volají, že pevnost je v obležení. Vaším povoláním není strážit zkrachovalé masy, nýbrž opatrovat *Evangelii gaudium*, a proto nemůžete postrádat jedině bohatství, které opravdu máme na rozdávání a které si svět nemůže dát: radost Boží lásky.

Prosím vás, abyste se nenechali klamat pokušením, že změníte lid. Milujte lid, který vám dal Bůh, i když se „dopustil velkých hříchů“, a neúnavně „vystupujte k Pánu“, abyste vymohli odpuštění a nový začátek i za tu cenu, že spatříte, jak mizí vaše falešné obrazy božské tváře nebo fantazie, které jste chovali ohledně způsobu Jeho společenství s Bohem (srov. *Ex 32,30-31*). Učte se pokorné, ale nezdolné moci zástupnictví, které je jediným kořenem vykoupení.

Také misijní poslání, jež stalo tak naléhavým, se rodí z vidění toho, „kde bydlí Pán a z přebývání s Ním“ (srov. *Jan 1,39*). Jedině ten, kdo se setká, zůstává a přebývá, obdrží přitažlivost a pověření vést svět ke Kristu (srov. *Jan 1,40-42*). Myslím na množství lidí, které je k Němu třeba přivést. Na vaše kněze, *in primis*. Jsou mnozí, kteří už nehledají, kde bydlí, anebo přebývají v jiných existenciálních šířkách, někteří na mělčinách. Jiní zapomněli na otcovství biskupa nebo jsou možná unaveni jeho marným hledáním a žijí jako by už nebyli otci nebo si dělají iluze, že otce nepotřebují. Vybízím vás, abyste v sobě kultivovali otce a pastýře, niterný čas, ve kterém můžete najít prostor pro své kněze, přijímat je, uhostit, vyslechnout a vést. Chtěl bych, abyste byli dostupní nikoli množstvím sdělovacích prostředků, jimiž disponujete, ale vnitřním prostorem, který nabízíte, abyste přijímali lidi s jejich konkrétními potřebami, dávali jim celost a šíři církevní nauky a nikoli katalog nářků. A pohostinnost ať patří bez diskriminací všem, nabízejte pevnost autority, která umožňuje růst, a něhu otcovství, které rodí. Neupadněte prosím do pokušení obětovat svoji svobodu tím, že se obklopíte přitakávajícím dvorem, klikou či chórem, protože církev i svět má právo nacházet v ústech biskupa vždycky evangelium, které osvobozuje.

Potom je tady vám svěřený Boží lid. Když bylo při vaší konsekraci vysloveno jméno vaší církve, rozzářila se tvář těch, které vám dával Bůh. Tento lid potřebuje vaši trpělivost, aby se mu dostávalo péče a mohl růst. Dobře vím, že naše doba zpustla. Je proto třeba, abyste napodobovali trpělivost Mojžíše při vedení svého lidu, beze strachu, že zemřete jako exulanti, a vydali se do poslední svojí energie nikoli kvůli sobě, ale proto, aby ti, které vedete, došli k Bohu. Nic není důležitějšího než přivést lidi k Bohu! Doporučuji vám zvláště mladé a staré lidi. Ty první protože jsou našimi křídly a ty druhé protože jsou našimi kořeny. Křídla a kořeny bez nichž nevíme, co jsme, ani kam bychom měli jít.

V závěru našeho setkání, dovolte Petrovu nástupci, aby na vás pohlédl z výšin Tajemství, které nás neodvolatelně spojuje. Když se dnes dívám na vaše odlišné fyziognomie, které odrážejí nevyčerpatelné bohatství církve rozšířené po celé zemi, objímá římský biskup Katolicitu. Není nutné připomínat

jednotlivé a dramatické situace našich dnů. Moc bych si přál, aby vaším prostřednictvím znělo v každé církvi povzbuzující poselství. Až se vrátíte domů, ať je to kdekoliv, přineste prosím papežův pozdrav a sympatie a ujistěte lid, že přebývá stále v jeho srdci.

Vidím ve vás hlídky, schopné probouzet svoje církve, vstávat před úsvitem či uprostřed noci a křísit víru, naději a lásku, aniž byste se nechali ukolébat nebo se přizpůsobili nostalgickým bédováním nad kdysi kvetoucí, ale dnes zanikající minulostí. Ustavičně prohlubujte svoje prameny, odvážně odstraňujte strusky, které pokryly krásu a svěžest vašich putujících předků a misionářů, kteří zasadili církve a vytvořili civilizaci.

Vidím ve vás muže schopné kultivovat a umožňovat zrání Božímu poli, na němž mladá setba očekává ruce ochotné denně zavlažovat, a tak doufat v hojnou úrodu.

Vidím ve vás nakonec pastýře, kteří jsou s to znovu sestavovat jednotu, tkát síť, sešívát a překonávat zlomkovitost. Vedte uctivý dialog s velkými tradicemi, do nichž jste ponořeni, beze strachu, že zbloudíte, a bez potřeby bránit svoje hranice, protože identitu církve definuje Kristova láska, jež nezná hranic. I když žárlivě střežíte vášeň pro pravdu, neplýtvajte energiemi na konfrontace a střety, ale stavějte a milujte.

Hlídky, muži schopní pečovat o Boží pole, pastýři krácející v čele stádce, uprostřed něho i za ním, takto se s vámi loučím, objímám vás a přeji vám plodnost, trpělivost, pokoru a hojnost modlitby. Děkuji.

*Přeložili Jana Gruberová a Milan Glaser*